

LUPTA

le combat

Director: Mihai Korne

Redactor: Antonia Constantinescu

COSTUL ABONAMENTULUI PE UN AN		
In franci francezi		In alte valute tariful este majorat pentru acoperirea cheltuielilor bancare:
FRANTA	FRF 200	DM 100 - Fr. Elv. 90 - L.St. 25
EUROPA	FRF 250	
Cu avionul:		
AFRICA	FRF 300	USD 45 sau echivalent
AMERICA DE NORD	FRF 300	USD 45 sau CAD 53
ISRAEL	FRF 300	SHEKEL 2560
AMERICA DE SUD	FRF 350	USD 51 sau echivalent
AUSTRALIA	FRF 350	DOL. AUSTRALIENI 60

125, Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud - France
Téléphone: (33-1) 46.02.05.40 - Télex 270152F
Commission Paritaire N° 65481 - C.C.P.: 11 341 71 A Paris

NUMARUL 49

7 decembrie 1985

"INTIMPLĂRI"

INSEMNAȚII ZILNICE PLĂTITE CU VIAȚA

Historia lui Gheorghe URSU e din cele mai simple: inginer la Institutul Proiect București, amator de literatură, el însuși pe un pic în orele libere, el nu s-a remarcat prin niciun gest de disidență. Și totuși a fost crima pentru care Securitatea l-a arestat?

Un singur amănunt mai descoperit: în 1977, Gh. Ursu, ca inginer proiectant și om de cultură, i-a trimis lui Ceaușescu un poem foarte ponderat de altfel, în legătură cu amănunțoarele și surdele "reconstrucții ale capitalei".

Declanșarea persecuției împotriva lui Gh. Ursu începe în luna ianuarie a celui de-al doilea an, în urma unui denunț - o scrisoare anonimă - care semnală Securității faptul că inginerul Ursu ține un jurnal, de la numărul 18 în sus.

Un text anonim denunță un act de corupție, iată totul din chipurile ascuțite și tălăzile ale ureii lumii întemeiată pe înșelăciunea corupției.

Ajuns la aproape 5 000 de pagini, acest jurnal conține detalii ale vieții cotidiene, evenimente istorice, convorbiri cu prietenii, mulți dintre ei scriitori, nu se distinge poate decât prin tenacitatea de a fixa memoria unei vieți, a unui timp. Dar pentru un regim care se preocupă sistematic cu uciderea memoriei și care are ca referință oficială nu realitatea ci un câmp comandat, gestul lui Gh. Ursu, considerat ceea ce funcționarii orwelieni numesc "la zi", este o crimă. Bine înțeles jurnalul este confiscat - ca și când pînă ar fi confiscat realitatea.

Angheta ține de la începutul anului pînă în vara, după orele de serviciu - producția obligată - și pare a se încheia la sfârșitul lunii august, după 8 luni de tracasări, cu arestarea unui act, prin care inginerul Ursu atestă, sub amenințarea că... "a fost bine tratat".

La 20 septembrie, 1985, Gh. Ursu este arestat în serviciu și dispărește..., toate încercările familiei de a-l da de urmă izbîndindu-se de zidul tăcerii la Securității. În fine, Securitatea catadicsește să iasă din mușenie, pe 27 octombrie, comunicînd familiei că Gh. Ursu... este deținut, fără a indica, evident, închisoarea și că sint șanse să fie curînd liberat.

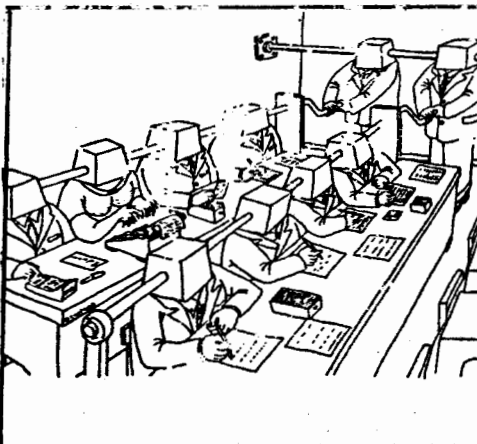
Pe 14 noiembrie, Securitatea revine asupra promisiunii de liberare. Dimpotrivă, spun securiștii, detenția inginerului riscă să se prelungească.

Nu mai după patru zile, la 18 noiembrie, fiul lui Gh. Ursu este înștiințat de Securitate că tatăl său este "grav bolnav". A doua zi, pe 19 noiembrie, boala din ajun se numește moarte.

Chiar dacă jurnalul lui Gh. Ursu nu circula și nu era practic cunoscut de nimănui, într-un stat în care gîndirea e naționalizată, planificată și raționalizată (nu de la rațiune ci de la rație), a nota

zilnic și liber ceea ce gîndești este o sfidare a rațiunilor de stat!... Și se plătește, ca o crimă împotriva statului, cu moartea.

Probabil că, cel care făcuse moderatul memoriu adresat lui Ceaușescu, notase în ultimii ani, ca într-o cronică de război, căderea vechiului cartier bucureștean, frigul, foamea, ori întreaga mizerie morală și materială trăită de oamneni în "epoca Ceaușescu", este secret de stat, un secret pe care inginerul Gheorghe Ursu și-a divulgat ste însuși!

*Uneori în rigola străzii e o pisică strivită
Care murdărește toate jocurile grațioase
ale acestor feline dencitinizate*

*Uneori pierde troleibuzul și atunci cerul
violet senzațional dinaintea răsăritului mi
se pare funebru*

*Uneori un copil se îmbolnăvește grav
Și atunci dragostea pare un lux impudic
Uneori dragostea moare*

.....

*Uneori zierele anunță catastrofe aeriene și
comploturi victorioase*

Uneori dragostea moare

.....

*Uneori asistă la declinul frunuseții
Uneori filmul cel mai frumos e fîcșierat de
public*

.....

*Uneori nu mai poți
Uneori dragostea moare
Uneori un poet e tăiat de tramvai, labe
murdare
apasă pe un trăgaci perfid, o țară-și
prohodește visul*

Uneori dragostea moare

(Fragmente din poezia lui Gh. Ursu, "INTIMPLĂRI", din volumul "Mereu doi", Ed. Litera, 1971, București)

CANALUL BUCUREȘTI-DUNĂRE O NOUĂ, GREA ȘI INUTILĂ POVARA

În anul 1970 (Scinteia din 11 nov.) a fost publicat planul pentru reconstrucția Bucureștiului pînă în anul 2 000, cînd orașul va fi devenit port la Dunăre. Ca urmare, în anul 1984 a început așa zisa "reconstrucție" a centrului orașului iar în iulie 1984 au început primele lucrări pentru săparea canalului București-Dunăre.

Într-o primă tranșă, în strînsă legătură cu "amenajarea" centrului capitalei, se încrează de-a lungul Dimboviței, pe o distanță de 10 km între Grozăvești și Vitan. Primele lucrări au început pentru construirea unui baraj care transformă lacul Ciurel într-un mare rezervor, avînd o suprafață de 150 ha, o adîncime de 10 m și la sfîrșitul anului 1984, cînd lucrarea ar trebui să fie terminată, o reținere de apă de 15 000 000 m³.

După cum știu toți bucureștenii, Dimbovița nu mai e decît o mare canalizare. Acum albia riului va fi mai întîi deviată, apoi se va trece la deconstrucția malurilor, în total cca 110 000 m³, după care se va monta pe fundul albiei un mare canal colector servind pentru canalizare. Deasupra canalului colector se va turna un radier de beton care va deveni albia Dimboviței canalizate. Malurile vor fi taluzate astfel ca riul să nu transporte, pe o adîncime între 2 și 4 m, decît apă curată provenind din rezervorul Ciurel. Pentru reglarea debitului de apă și menținerea unui nivel constant sînt prevăzute 5 baraje-poduri la Cotroceni, la Operă, în Piața Unirii, la Mărășești și în Vitan. A început, de asemenea, săparea vechii dale de beton, care, din anul 1936, acoperea Dimbovița în zona Pieții Unirii. Costul acestei prime tranșe a canalului, care străbate Bucureștiul a fost evaluat la 8 miliarde de lei iar lucrările trebuie terminate pînă în anul 1990.

De la barajul Vitan începe propriu zis canalul București-Dunăre, avînd o lungime de 72 de Km (Canalul Dunăre-Marea Neagră are 64 de Km). Pentru această a doua tranșă nu sînt prevăzute nici datele, nici costul.

Dacă din punct de vedere ingineresc lucrarea din incinta Bucureștiului este interesantă, nu putem ști dacă a fost bine calculată și dacă, de exemplu, pe o vară secetoasă, debitul va fi suficient. În schimb canalul navigabil București-Dunăre (proiect al anilor stalinisti, cum observa Dan Ionescu în LUPTA din 22 oct. 1985) pare complet depășit. Asemenea canale nu se mai construiesc de peste 100 de ani, întrucît o șosea sau o autorură între București și porturile Giurgiu sau Oltenița și citeva autocamioane de mare gabarit rezintă o soluție mult mai adecvată.

Canalul București-Dunăre pentru care nu se cunoaște nici un calcul de amortizare și care se construiește doar din voință personală, în același spirit ca și piramidele egiptene, va reprezenta o nouă, grea și inutilă povară pentru românii.

Vlad STOILAN

L > REFLECTOR <

NORME

...ȘI IAR NORME!

Ca să rezolve tot ce merge prost în economic, Comitetul Politic Executiv, plenary CC-ului și, în sfârșit, Marea Adunare Națională au discutat proiectul de lege privind creșterea productivității muncii și perfecționarea organizării muncii care începe prin a însărcina Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie cu coordonarea cercetării științifice, a dezvoltării tehnologice și a progresului tehnic. Și cine oare conduce Consiliul? Chiar dînsa, savanta familiei! În felul acesta, dreptul ei de a se amesteca în toate este consfințit de lege. Atît cit se poate numi lege un document adoptat de o adunare de marionete, programate să spună da și să aplaud.

Sub pretextul eficacității, legea este negarea oricărei tendințe de reformă sau de inițiativă locală, accentuînd și mai mult centralizarea, planificarea și controlul autoritar, conform art. 9 (secțiunea a 2-a): "Organizarea producției și a muncii se va asigura încă din faza de proiectare."

Planificarea rigidă, care este marea meteahnă a economiei comuniste, se va extinde - conform art. citat - pînă la organizarea locului de muncă, începînd din momentul proiectării - ceea ce restrînge și mai mult posibilitățile de adaptare, deja foarte reduse, pe care le tolera planul.

Normarea producției și a muncii determină și cointeresarea, deci salariul (art. 12). Normarea se aplică în toate domeniile: industrie, construcții, agricultură, transporturi și celelalte (art. 13). Prin aceste dispoziții, legea avansează în transformarea, la care se lucrează din plin, a omului în robot. Acolo unde nu se pot defini norme de producție, se vor fixa norme de timp (art. 14).

Cum normele pentru procesele de muncă tipizate se aplică la toate domeniile și persoanele, inclusiv în cercetarea științifică, și în activitățile culturale, scăderea randamentului și a calității în aceste sectoare nu pot decît să se accentueze.

Noile norme vor trebui elaborate, discutate, fixate și înscrise în fișe, registre, etc., ceea ce va da de lucru unei armate de normatori, un fel de ajutoari de băgători de seamă, specie tipică care s-a dezvoltat aidoma ciupercilor în toate birocrațiile comuniste, dar, mai de curînd, cu osebire în RSR, unde cel mai normator a normat nu numai hrana, numărul de copii dar și numărul de cuvinte la care ai dreptul...

Noile norme au și un caracter stalinovist: art. 22/b. (sect. 3) "se modifică consumul de muncă necesar efectuării operațiilor, lucrărilor sau serviciilor, în urma aplicării unor măsuri tehnice și organizatorice ale căror efecte nu se pot determina imediat, dar se acumulează treptat, precum și în urma perfecționării pregătirii profesionale și a creșterii deprinderilor în muncă ale majorității lucrătorilor, datorită execuției repetate ale aceluiași operații sau lucrări. În aceste cazuri, normele de muncă se modifică anual, pe baza programelor aprobate de adunările generale ale oamenilor muncii din unități"

dacă c. "se constată că normele de muncă au fost greșit fundamentate sau au fost elaborate cu încălcarea prevederilor legale. În acest caz, normele de muncă se modifică de la data constatării."

Cum sîntem în "democrație", oamenii muncii nu pot să nu-și spună cuvîntul. Ei elaborează, analizează dar mai ales răspund de aplicarea normelor, de organizare, de încadrarea strictă, de perfecționare etc. în timp ce "organele superioare" au mai ales atribuția de a întocmi, stabili, îndruma, urmări, centraliza... Răspunderea figurează și ea printre "atribuții", dar mai rar și, în genere "împărțită" (prinde orbul, scoate-i ochii!), atît cit să fie totdeauna, la îndemînă, un șap ispășitor.

Răspunderea revine și sindicatelor (pluralul este o figură de stil, pentru că, asemenea partidului, sindicatelor... e unul singur!), și cum e "curea de transmisie", veghează nu la respectarea drepturilor muncitorilor ci numai la îndeplinirile lor. Răspunderea revine oamenilor muncii "în calitatea lor de proprietari ai mijloacelor de producție, de producători și beneficiari ai valorilor materiale." dar fiindcă e mai sigur să-l iei pe fiecare în parte (așa e și la Securitate, altfel te pomenești cu vreo solidarizare...), art. 43 zice: "Fiecare om al muncii răspunde de respectarea strictă a disciplinei, de folosirea integrală a timpului de lucru și are obligația să utilizeze cu eficiență maximă mașinile, utilajele, instalațiile, sculele și dispozitivele la care lucrează, să asigure întreținerea și reglarea acestora, să se încadreze în regimurile normate de lucru, de materii prime, materiale, combustibili și energie, precum și în condițiile de calitate prescise ale produsului."

Și art. 44: "Fiecare om al muncii este obligat să-și ridice continuu nivelul de pregătire profesională și politică; să respecte condițiile tehnice și organizatorice pe baza cărora s-au elaborat normele de producție, să acționeze pentru realizarea lor, pentru eliminarea oricăror forme de risipă, înlăturarea neglijențelor în păstrarea și folosirea mijloacelor de muncă, în desfășurarea normală a procesului de producție"

Instrucțiunile finale prevăd sancțiuni de îndepărtare din funcție și amenzi de la 3 000 la 6 000 de lei pentru infracțiunile comise, printre care figurează și: "menținerea în unități a personalului muncitor peste numărul planificat și nerespectarea numărului de personal stabilit, pe categorii, pe baza normativelor aprobate potrivit legii; menținerea în unități a unui număr de personal mai mare decît cel corespunzător producției prevăzute a se realiza și îndeplinirii nivelului planificat al productivității muncii" (art. 47, punctele e și g)

Nu avem cunoștință să existe în vreo țară sancțiuni împotriva întreprinderilor care nu concediază personalul de care nu are nevoie. Și în acest domeniu, RSR înovează, dînd dovada unei concepții sociale cu totul antimuncitorești. Cine nu dă afară pe cei de care nu mai are nevoie va fi el însuși dat afară și amendat!...

Tot pe 15 noiembrie s-a întrunit și Marea Adunare Națională ca să "dezbătă" pentru 1986 șase legi privind planul unic, planul agriculturii, bugetul de stat, autoconducerea și autogestiuina economico-financiară, creșterea productivității muncii, precum și programul de autoaprovizionare a populației, de la 1 oct. 1985 la 30 sept. 1986.

Faptul că acest program este adoptat cu o lună și jumătate după începutul perioadei la care se referă nu pare să-i jeneze deloc pe așa ziși parlamentari, membri ai MAN. Cu sau fără program, cozile tot există și alimentele tot lipsesc.

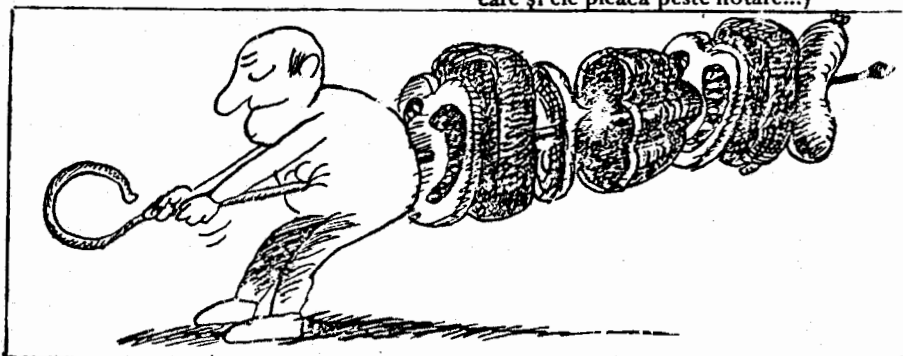
Programul merită totuși menționat fiindcă dă "meniul" populației pînă la toamna viitoare. Iată acest meniu științific. La capitolul carne găsim (pe hîrtie, nu în piață), calculat în echivalent de carne tăiată și păsări vii, pe cap de locuitor, 21 Kg pe an, ceea ce revine pe lună la 1,75 kg. Cum însă este vorba de echivalent în păsări vii, deci cu oase, labe, cap și gît, plus fulgi și pene, rămîne cam jumătate (900 de grame lunar sau 30 de gr. pe zi) de carne comestibilă, uneori, alteori vînată și degerată.

La acestea trebuie adăugate produsele de carne (preparate și conserve). Totalul, (carnea și zeama preparată) revine la 1,5 kg. lunar (50 de gr. pe zi) de persoană. Pește (în conserve) revine la 25 gr. pe zi, de persoană; lapte la 110 gr. și untul și brînzeturile la 100 gr., iar ouăle - un ou de persoană... la trei zile.

Ar mai fi, pe zi, pe cap de locuitor, 50 de gr. de grăsimi, 35 de gr. de zahăr, 70 de gr. patiserie, 30 de gr. de pîine și făină, 110 gr. de mălai, 125 gr. de cartofi, 175 gr. de legume și 40 gr. de fructe.

Cifrele calculate, pornind de la tonele anunțate, sînt cele aflate în program, deci pe hîrtie. Cît și în ce stare ajung produsele la consumator este altă poveste, și ea bine cunoscută. Oricum, chiar sub aspectul cifrelor teoretice, cantitățile, precum și proporția între carne și produsele făinoase denotă o alimentație insuficientă și neechilibrată.

Din aceste cifre reiese faptul că alimentația populației absoarbe doar 3 milioane de tone de grîu și porumb, față de cele aproape 20 de milioane de tone pe care s-au fîlit că le-au recoltat. Ce se întâmplă cu restul? la calea exportului direct, sau indirect (hrană pentru animale care și ele pleacă peste hotare...)

UMOR LA BUCUREȘTI

PROGRAMUL TELEVIZIUNII RSR

Zilele săptămîinii sînt distribuite după cum urmează:
Luni - El. Se dă filmul: "Idiotul"
Marți - Ea. Se transmite piesa "Omul cu nîrtoaga"
Miercuri - Fiul (Nicu). Se dă filmul "Vagabondul"
Joi - este ziua CC-ului. Rulează "Tilharii"
Vineri - a venit rîndul Poporului. Rulează "Mizerabili"
Sîmbătă și duminică - știri sportive.

NUI PENTRU CINE.

Comentînd înlocuirea ministrului de externe RSR Ștefan Andrei cu Ilie Văduva, Europa Liberă s-a întrebă dacă nu e vorba doar de o primă etapă, destinată să pregătească venirea la externe a lui Nicu.

Spre a evita comentarii critice în străinătate, unde era cunoscut, Ștefan Andrei a fost numit în cele din urmă în secretariatul CC, împreună cu Costel Pacoste, un securist, și cu Maria Ghițulică. Din secretariatul CC au fost scoși însă Ion Radu și Ilie Verdet.

VIZITE

Dute-vino între căpeteniile Pactului de la Varșovia. Ministrul cehoslovac al apărării naționale a fost la Ceaușescu, care l-a primit întovărășit de Constantin Olteanu, pe 20 noiembrie.

A doua zi a fost Ceaușescu la Praga unde Gorbaciov i-a adunat pe toți membrii Pactului, după întâlnirea cu președintele SUA. În comunicatul de la Praga se spune, printre altele:

"Deși la Geneva nu s-a reușit să se soluționeze problemele concrete ale limitării și reducerii înarmărilor, o mare importanță are faptul că la întâlnire a fost confirmată înțelegerea sovieto-americană din ianuarie 1985 privind necesitatea de a se căuta căile prevenirii cursei înarmărilor în Cosmos și ale încetării ei pe pământ..."

In ansamblu, rezultatele întâlnirii lui M. S. Gorbaciov cu președintele SUA R. Reagan, crează posibilități mai favorabile pentru însănătoșirea situației internaționale, pentru revenirea la destindere..."

M. S. Gorbaciov a declarat că, în ceea ce o privește, Uniunea Sovietică va depune toate eforturile în vederea soluționării practice a sarcinilor opririi cursei înarmărilor, întăriri păcii."

Pe 22 noiembrie a venit Jaruzelski - "normalizatorul" Poloniei la București. Sosit dimineața, rostit toast, plecat seara, publicat comunicat: colaborare în CAER, u. ire în Pact, dezarmare, denuclearizare, pericolul revanșarilor din RFG, solidarizarea cu lumea a treia și sprijinirea ON".

Ziua a patra, pe 23 noiembrie, Ceaușescu l-a primit pe Grigore Popov, primul ministru al Bulgariei, care s-a aflat la București pentru a se informa reciproc cu Dăscălescu asupra sarcinilor actuale ale construcției socialiste. "Tehnica" lui Ceaușescu a fost bine cunoscută de remarcată, după ce a reușit să dărească în câteva luni de zece ori mai mult din București decât a reușit bombardamentele americane din 1944 și cutremurele din ultimii 50 de ani, luate împreună. S-a vorbit mult și de planul pe 1986, care trebuie coordonat. Să fie încă probleme de ultimă oră încă nesoluționate?

... LA CERERE

La cererea sa, E. M. Tiejelnicov, ambasadorul sovietic, a fost primit de Ceaușescu, pe 15 noiembrie. Convorbirea s-a desfășurat "într-o atmosferă caldă, tovărășească", dar temele abordate, ca totdeauna, au rămas secrete.

În ultima vreme "primirile" ambasadorului sovietic, la cererea sa, s-au cam înmulțit.

...SUPRALICITATE

Într-o analiză făcută de Centrul de Cercetări al Europei Libere, Vladimir Sorcor arată că vizita lui Billy Graham în România, care a avut loc în luna septembrie a acestui an, s-a încheiat cu anurate necazuri.

În primul rând, predicatorul baptist nu ar fi spus toate cuvintele de laudă față de regim pe care presa din RSR i le-a atribuit. Apoi, după plecarea predicatorului, autoritățile ar fi cerut fiecareia dintre bisericile în care acesta a vorbit, să plătească 10 000 de dolari, deși sume importante fuseseră deja plătite RSR-ului de către organizatorii călătoriei. S-ar părea că un total de 150 000 de persoane ar fi venit să-l asculte pe predicator, care a ținut 10 predici în diferite case de rugăciune din Timișoara, Sibiu, Cluj, Oradea, Arad, Suceava, Botoșani și București.

Billy Graham sperase ca una din predici să fie transmisă de televiziunea RSR și să poată fi înregistrată de o televi-

La 21 noiembrie 1935, o nouă stea roșie apărea pe firmamentul poleit cu imitație de aur al Uniunii Sovietice. Un adevărat Sfarmă Piatră al erei staliniste, rus pur sînge, spârgea norma la extracția de cărbune, depășind-o de 5 ori, obținând 227 tone într-un schimb. Minerul Alexei Grigorievici Stahanov ajungea, la 29 de ani, unul din cei mai vestiți cetățeni sovietici, cel puțin la fel de celebru în patria sa socialistă, pe cît de celebră era atunci, în lumea zisă capitalistă, Greta Garbo. Jurnalul de actualități îl popularizau pe toate ecranele cinematografulor din URSS, presa îi publica fotografia într-o atitudine de eroism avîntat, fiecare gram de cărbune brut scos peste normă se cristaliza la focul propagandei politice devenind diamant agitatonic. Tînărul bielorus, devenit miner-erou în Bazinul Donului dădea naștere unei adevărate mișcări, se multiplica în generozitatea rotativelor organelor de partid și sindicale, Uniunea Sovietică se umplea de stahanoviști, acești supra-omani de tip nou care asigurau primul stat socialist din lume condițiile ca în scurtă vreme să ajungă din urmă și să depășească statele cu orînduire capitalistă.

În timp ce un excelent miner american trebuia să se mulțumească cu locuința proprietate personală și cu un modest Ford în 8 cilindri, stahanoviștii din URSS erau înobilăți cu titlul de "eroi ai muncii", beneficiau de punerea în pionerie a fotografiei la gazeta de perete și, ceea ce era cel mai important, aveau dreptul să cumpeze slănină, tîngiri și pufoaice de la magazinele speciale, inaccesibile clasei muncitoare.

Cînd în august 1944, tancurile sovietice au intrat în Berlin au adus cu ele germanii războinarii și în luptă existau te și pe cei care vor genera instituții și categorii noi: securitatea, miliția, ședințele, cozile, stahanovismul de tip local, întrecerea socialistă sau criza energetică.

Mișcarea stahanovistă apare în România după 11 iunie 1947 cînd industria, băncile și societățile de asigurări sînt luate din mîna celor competenți și competițivi și date în administrarea birocratică a activiștilor de partid, care le conduc și astăzi. În perioada cînd cea mai mare librărie din București era "Cartea Rusă", cînd din licee era alungată limba lui Baudelaire pentru a fi introdusă cea folosită de Lavrent Pavlovici Beria, stahanovismul apărea nu numai ca o utilitate, dar ca o stringentă necesitate în Republica Populară Română, în care pînă și stema era aidoma celei unei republici unionale sovietice.

Uniunea Sovietică își avea stahanoviștii ei, de la 13 octombrie 1948 pînă și zona de ocupație sovietică din Germania își avea stahanovistul ei în persoana lui Adolf Hennecke, mai mult instructor de partid decît miner, de ce să nu aibă atunci și tînăra republică română stahanovistul ei? Apariția acelor curele de transmisie care erau sindicatele, a muncii normale, acest taylorism prelucrat în condițiile comunismului, creiau premisele apariției mișcării stahanoviste în România democrat-populară. Conducerea de partid a hotărît, organizațiile de bază și comitetele sindicale au pomit la execuție. Au fost mobilizați responsabili cu întrecerea socia-

ziune occidentală. Autoritățile au refuzat propunerea, limitîndu-se la a transmite informații în legătură cu vizita sa, doar prin Agerpres, în limba engleză, pentru străinătate. În cadrul acestor informații au fost transmise declarații favorabile regimului, pe care pastorul se pare că nu le-ar fi formulat

...ȘI INCOMODE

La București a fost primit de Ceaușescu și ministrul economiei RFG, Martin Bangemann. Nu s-a pozat cu Ceaușescu, pe semne pentru că în cursul discuțiilor, "S-a relevat că, în actualele condiții, în ca-

listă și cei ce lucrau în birourile de normare a muncii, a căror principală activitate științifică consta în a porni de la coadă la cap: după ce primeau de la conducerea tehnică cuantumul salariului ce trebuia să-l atingă fiecare echipă și muncitor, cuantum fixat, desigur, în acord cu secretarul de partid căruia îi ținea isonul și președintele de sindicat, ei trebuiau să stabilească justificarea cantitativă a produselor realizate pe hîrtie, al căror pretins corespondent bănesc îl constituia salariul. Cu asemenea metode precise nu era greu de fabricat stahanoviști. Ei erau recrutați din cei mai docili fii ai clasei muncitoare, din premianții fără cunună ai învățămîntului de partid și pentru că mai trebuiau salvate și unele aparențe, acestora li se adăugau și cîteva muncitori serioși, apreciați de fostul patron naționalizat, în vremea cînd aprecierile îngroșau plicurile cu salarii și nu colecția de diplome de evidențiere. Așa s-a năcut stahanovismul în Republica Populară Română. Voi aminti două figuri celebre ale anilor 50: zidarul Strenatti și dulgherul Tamaș. Tînăr provenit dintr-o familie de muncitori constructori italieni, sosiți în România pe vremea cînd în țara noastră veneau occidentalii să cîștige o piine mai bună, Luigi Strenatti a reușit să zidească, în prezența ziaristilor entuziasmați, într-un ritm ce l-ar fi umplut de admirație și pe Meșterul Manole, în timp ce celelalte echipe de zidari ai șantierului stăteau, lipsite de transportori, de cărămizi, de mortar și de mistriile neruginite. Cu dulgherul Tamaș lucrurile s-au petrecut puțin altfel: întrebare ce metode sovietice înainte a folosit pentru a deveni stahanovist, ca un ardelean cînstit ce era a răspuns ziaristilor: "No, pă că întrebați, mă rog frumos, pe domnul normator șef, că el aranjează foaia de normare".

Între timp, derumirea de stahanovism se atare, a dispărut în România, însă, și cum hotelul Yațe în Mamaia a fost reotezat București, mișcarea stahanovistă a luat forma generalizată și chiar legife ată a întrecerii socialiste, pe ramuri, între consiliile populare, între centrale și întreprinderi. Decretul nr. 71 din 1978 codifică entuziasmul popular al stahanovismului redus la fenomenul comunismului românesc. La fiecare lansare de plan, directorii parașutați din cadrul activului de partid încearcă să supraliciteze un stahanovism perimat, bătîndu-se cu pumnii în piept, uneori chiar și în cap că vor reuși să depășească planul trasat, să treacă dincolo de angajamentele asumate și, peste acestea, să dea producție peste orice limită umană și tehnologică posibilă. Fiecare director și cel care-l îndrumă, adică secretarul de partid, știu prea bine că totul e vorbărie goală, că stahanovismul importat din patria lui Stalin este o farsă, dar nimeni nu are curajul sincer și sinceritatea curajoasă să arate mizeria strălucitoare ce se ascunde în umbra lui Stahanov.

În România iemii 1985-1986 stahanovismul este la modă, în loc de libertate, căldură și mîncare. Și pentru a se risipi orice fel de iluzie, recent, Țarul Roșu a trimis un ucuz tuturor vasalilor săi din gubernii. Iată textul: "Tradițiile stahanoviste nu sînt depășite, ci, dimpotrivă, ele corespund cerințelor epocii noastre". Semnează din Kremlin, Mihail Gorbaciov.

Constantin MAREȘ

re economia mondială continuă să fie caracterizată prin instabilitate, printr-o serie de fenomene negative, este necesar de a se acționa pentru adoptarea unor măsuri menite să ducă la așezarea pe baze noi, echitabile a relațiilor economice internaționale, la soluționarea globală a problemelor subdezvoltării, inclusiv a datoriiilor externe extrem de mari ale țărilor în curs de dezvoltare"

Cînd este vorba de datorii și de țări în curs de dezvoltare, discuția e incomodă și indispuce.

ABONATI-VA
LA L U P T A

"Ateismul comunist este cel mai apropiat de intențiile satanice" este titlul sub care este publicat în "CUVÎNTUL ROMÂNESC" din noiembrie 1985, interviul acordat ziarului de Pr. Gh. CALCIU-DUMITREASA.

Întrebat asupra tratamentului din închisoare, Pr. Calciu răspunde, printre altele:

"Ori de câte ori se auzea în Occident câte ceva din starea mea din penitenciar, eram mutat în altă închisoare: de la Securitate, la închisoarea Rahova din București; de aici la Aiud; iar la Securitate, apoi la Jilava, Galați, apoi iar la Securitate.

Ceea ce afirm cu tărie este că toate vizitele făcute de Ceaușescu în Occident sau de președinți de state occidentale în România, erau însoțite de dezlănțuirii sălbatice împotriva mea și a altor deținuți, deoarece gardienii aveau sentimentul puterii absolute a partidului și a lui Ceaușescu. Mi-aduc aminte că la Securitate, timp de trei ani de zile, a tronat aceeași fotografie, la gazeta de perete: Regina Angliei la brațul lui Ceaușescu, zimbându-i fermecător și Prințul consort la brațul Elenei Ceaușescu. Sunt convins că Palatul unde a mîncat Ceaușescu cu perechea regală trebuie exorcizat.

În schimb, ori de câte ori postul de radio Europa Liberă vorbea despre mine, atitudinea gardienilor se schimba în bine. În simplitatea lor spuneau: -Așteaptă cineva! și mă aștepta pînă la o nouă vizită a lui Ceaușescu în Occident. Căpitanul Rus Marius, educatorul șef, chiar a întrebat pe un coleg al meu de celulă: -De unde știe Calciu cum mă cheamă pe mine? Eu nu vreau să-mi aud numele la Europa Liberă! Era în august 1980 și, de atunci, a încetat să mai participe la acțiunea de exterminare a mea."

La întrebarea referitoare la cauza liberării din închisoare și a plecării sale din țară, Pr. Calciu a răspuns:

"Întrebarea mi s-a mai pus în multe împrejurări, uneori cu un anumit substrat politic, mulți încercînd să facă din eliberarea mea un argument în sprijinul influenței pe care au avut-o ei.

Așa cum am răspuns în cadrul interviului televizat al CNB-ului, "am fost eliberat de Dumnezeu, în cadrul planului său divin și Dumnezeu lucrează prin oameni. Nimeni să nu se trufească!"

***

Sub titlul "Ceaușescu duce România la catastrofă", ziarul "STUTTGARTER ZEITUNG" din 21 oct. 1985 scrie, printre altele:

"Brutala industrializare apare nu numai ca principala deficiență a planificării comuniste dar și ca mormîntul avutului național românesc. La început, Ceaușescu a mai putut storce din agricultura rezerve materiale și umane pentru a finanța gigantomania lui industrială. Atunci s-au construit, fără să se țină seama de cheltuieli, rafinerii de petrol avînd o capacitate de 35 milioane tone anual, producția românească de petrol nedepășind 12 milioane de tone. Din cauza lipsurilor tehnice și de materii prime, centralele electrice pe cărbune nu pot lucra decît cu 60% din capacitate. Ceaușescu a mai construit și o industrie siderurgică cu o capacitate de 20 milioane de tone de oțel, care nu lucrează, tot din cauza lipsurilor tehnice și de materii prime, decît la jumătate din capacitatea ei.

În politica economică, Ceaușescu

a făcut greșeală după greșeală. Acum nici agricultura nu mai ajunge să hrănească populația. Ca urmare și pentru a economisii combustibilul transporturilor, fiecare județ a fost declarat autonom în privința aprovizionării cu alimente. În ultima vreme, sute de mii de muncitori din industrie sînt retrimiși, treptat, la țară pentru a corecta greșelile comise cu industrializarea".

FARA COMENTARIU!

"Sala de mese a elevilor este murdară și în mare dezordine. În tot localul numai sălile de protocol sînt indubitabil salubre, ba chiar crîspant de curate și de dichisite, prin comparația pe care o oferă cu condițiile destinate muncitorilor... Vasile Potîngă ne spune adevărul: pepsi nu s-a dat niciodată la cantină cum nu s-a pomenit apă minerală pe mesele muncitorilor. Apă minerală, pepsi și băuturi se dau numai la mesele festive..."

"În ziua sosirii noastre în Gorj, din cele șase grupuri energetice ale Rovinariilor funcționau numai două. La Turceni, numai trei din șase..."

Cele mai frecvente cauze sînt spargerile cazanelor, agregate extrem de friabile, repararea lor silind la o trudă cumplită... I-am văzut pe sudorii care repară țevile sparte și alte betesuguri ale cazanelor... Un cazan e un colos de 5 mii de tone, înalt de 90 de metri și cuprinde nu știu cîți kilometri de țevi... De la apar spațiu înăuntru (și cîteodată apa 30-40 deodată!), înăuntru cazanelor se strecoară o năcălă minusculă, în care încap exact doi sudori. Doi inși în chiloți, care trudes la 60 de grade, și asta în cele mai chinuitoare poziții, cerute de felul și locul spărturii. Numai manevrarea năcălei de la o spărtură la alta, prin cazanul ce cocotește ca un vulcan, poate dura o oră. Numai reparația unei spărturi e o performanță de rezistență fizică și nervoasă..."

(Flacăra din 8 nov. 1985)

"De altfel, Elisabeta Cotarcea a obținut cu un an în urmă onorantul titlu de maistru în arta culinară, ea prezentîndu-se la proba finală cu un produs de concepție personală pe care-l numește omletă vegetariană"

(Flacăra 25 oct. 1985)

"În această perioadă, cu sprijinul asociațiilor de locatari, al deputaților din toate circumscriptiile electorale, s-au intensificat acțiunile de control pentru depistarea cazurilor de risipă și sustragere a energiei electrice aplicîndu-se, în astfel de situații, amenzi prevăzute prin lege."

"În municipiul Slobozia, în orașele Fetești, Urziceni și Tîndărei au fost fixate, consultîndu-se și locuitorii, orele în care se efectuează întreruperea prin rotație a alimentării cu curent electric. Rotația are loc din două în două zile în așa fel încît în perioadele cît durează întreruperile cetățenii sî potă renunța la utilizarea energiei electrice..."

Illuminatul public în mediul rural a fost diminuat la maximum, iar în mediul urban a fost riguros stabilit programul de funcționare între 18 și 22 numai în punctele de iluminat în sectoarele strict necesare (intersecții în apropierea spitalului, a casei de cultură, în fața magazinelor)"

(Știința, 22 nov. 1985)

"Mașina de cusut CAMELIA, cu antrenare la pedală, este o mașină complexă, modernă și cu fiabilitate mare. Cu mașina de cusut CAMELIA se pot executa 16 cusături decorative și 6 cusături utilitare" (România Liberă 6 noiembrie)

O revistă tipărită în afara spațiului etnic și statal al limbii în care e scrisă are de învins, din pornire, handicapul "ariei laterale". Soluțiile extreme posibile sînt, teoretic vorbind, sau asumarea deliberată a condiției, deci izolarea totală și ignorarea "centrului", sau polemica neîntreruptă, adică un mimetism invers, în oglindă, față de producția culturală din țară, ceea ce ar însemna supunerea implicită la "norma" respinsă explicit.

Or, întiul merit al "Limitelor" stă în așezarea la egală distanță de capete: spiritualitatea românească e văzută unitar, într-un ansamblu care transcende împrejurarea geografică. Principiul redacțional ilustrează un program politic și estetic totodată, căci literatura din România și cea a exilului impus de o istorie ostilă alcătuiesc literatura română contemporană, și unghiul unic al discuției este valoarea. Încît articolele despre opera critică a lui Eugen Simion, Nic. Manolescu, Al. George, Liviu Ciocîrlie, cele asupra poemelor Florenței Albu și ale lui Mircea Ivănescu sau prozei Gabrielei Adameșteanu apar firesc alături de recenzii la cărțile românilor din Occident: Mircea Eliade, D. Țepeneag, L. M. Arcade, Ilie Constantin, Cicerone Foghirc, Vlad Georgescu, Pavel Chihaiia, G. Banu. Situaarea lor sub rubrici diferite ține doar de o poziție de metodă.

Altfel, chiar la lectura superficială a sumarelor, mulțimea scriitorilor români strămutați dincoace bate la ochi, semn încă o dată al crizei intelectuale și al distrugerii sociale profunde, nu doar economice, din România sub Ceaușescu. Însă latură solida a revistei este critica. Aici se înghină două circumstanțe favorabile: posibilitatea expresiei necenzurate - condiție prealabilă a gestului critic -, de o parte, competența și probitatea echipei de colaboratori (Virgil Ierunca, Monica Lovinescu, Gelu Ionescu, Rodica Iulian, I. P. Culiianu, Matei Cazacu), care dau comentariului treapta intelectuală profesionalistă și responsabilă, de cealaltă. Dincolo de critica literară propriu-zisă, sînt de semnalat în aceste numere duble pe 1985, grupajul de articole asupra Jurnalului de la Păltiniș al lui G. Lucezau (V. Ierunca, I. Negoieșcu, I. P. Culiianu); fermitatea nuanțată de tact cu care V. Ierunca constată degradarea imaginii despre sine lăsată postentității de Șerban Cioculescu, un nume-stîlp în critica dintre războaie, acum apologet voluntar al regimului; tabloul trucat al Canalului Morțu, Dunăre-Marea Neagră, în proza de comandă, mai veche și mai nouă (M. Lovinescu); evocările unor figuri de scriitori de curînd dispăruți, ca Eta Boeriu, poeta care și-a zidit în traduceri opera originală (I. Negoieșcu), sau bizarul M. Avramescu-Ionai X. Uranus, cel care a început cu poezie modernistă și a sfîrșit studiînd cabela (Andrei Ujică).

Poezie semnează Dorin Tudoran, Paul Sterian, Horia Stamatu, Nicu Caranica, Mihai Ursachi, Miron Chiropol, Sanda Stolojan, Antonia Constantinescu, Matei Călinescu, Mihai Pupăzan și încă alții, mai toți deja știuți. Atitudinea lirică variază de la sentimentul intelectual la trăiri individuale, și, dacă nu toate vocile au timbru pregnant, ansamblul coral nu arată stridențe conjuncturale sau veleitare.

Revista mai publică fragmente de jurnal și o traducere din Rilke ale lui Mircea Vulcănescu, textul memoriului lui Dorin Tudoran către Ceaușescu; însă proza beletristică lipsește, poate din considerente de spațiu tipografic.

Tehnic, trebuie observate funcționalitatea formatului și calitatea literei, netă și ușor lizibilă.

Un cuvînt încă, la sfîrșit: numărul din ianuarie îmi pare mai dens. Dar cine e pururi egal cu el însuși?

Mihai VORNICU

Sub patronajul Academiei Româno-Americană și îngrijirea domnului Ionel Jianu, o monografie intitulată "Artiștii români din Occident" urmează a fi tipărită în anul 1986.

Lucrarea își propune să prezinte activitatea și personalitatea artiștilor români și de origine română aflați în afara hotarelor țării.

Între cele aproape două sute de nume de artiști prevăzute se află și cel al lui Jules Perahim.

Amintim că Jules Perahim, după ce a plecat în 1940 în Basarabia proaspăt ocupată, s-a reintors la București în 1944, în furgioanele armatei roșii, ca cetățean sovietic. În această calitate și primind înalte responsabilități în lumea artelor, Jules Perahim a dispus, timp aproape de două decenii, de destinele artei românești, cu deosebire în anii terorii staliniste.

Urmind programul de anulare a identității noastre spirituale și culturale aplicat de ocupația sovietică și autoritățile comuniste asupra întregii țări, Jules Perahim s-a făcut direct responsabil de persecuțiile împotriva artiștilor români și a artei românești.

În memoria intelectualilor și artiștilor care au suferit și a acelora care au murit în închisorile și lagărele comuniste, în numele demnității celor nevoiți să ia calea exilului, - puțini fiind cei ce s-au stabilit din alte motive în străinătate -, asociația lui Jules Perahim la orice referință privind arte românească, și mai ales artiștii exilului, este inacceptabilă. Păstrind proporțiile, este ca și cum, prin această asociație de foști deținuți politici ar face parte și gardienii.

Vocația și interesul cărții fiind astfel de la sine compromis, și considerând că citarea numelui lui Jules Perahim în această lucrare este o insultă adusă artei românești, suferințelor artiștilor români, și unei demnități elementare, invităm pe toți cei ce se socotesc în acord cu acest protest, să adere prin semnătura lor:

Mihaela BACOU, Paul BĂBĂȘ, EAGRĂ, Mihnea BERINDEI, Daniel BOG, Theodor CAZABAN, Antonia CONSTANTINESCU, Șerban CRISTOVICI, Ion Petru CULIANU, Victor CUPȘA, Dumitru CUȘA, Camilian DEMETRESCU, Ștefan GANE, Paul GOMA, Virgil IERUNCA, Dan ICINESCU, Monica LOVINESCU, Ion MIREA, Titus MOCANU, Cicerone POGHIRC, Mihai PUPĂZAN, Aurelio RAUTA, Mihai TODEA, Gheorghe TOMAZIU, Horia VINTILĂ.

Iată, pentru un plus de lămurire, fragmente din articolul lui Camilian DEMETRESCU, publicat în revista ETHOS, nr. 3 din 1982 și intitulat:

"TOVARĂȘUL PERAHIM"

...A fugit în 1940 în Basarabia "rusească" (proaspăt cucerită) pentru a pune umărul la sovietizarea pământului basarabilor. A lăsat "putredul" București pentru a-și pune suprarealismul revoluționar în slujba liberului și sănătosului realism bolșevic. La ce înalt nivel de avangardă ... să fi ajuns Perahim pentru a face istoric salt calitativ de la Dali la Jdanov!... Și-a cucerit deci pe merit gradul de ofițer în armata lui Stalin. Cu pistol și cu rușcă, bătând triumfător în cizme muscălești caldarimul Bucureștiului, cu hoarda "liberatoare", s-a întors în 1944 să pună din nou umărul la una din grozăviile acestui secol: răsturnarea României în periferia Asiei...

În vechiul tobelor internaționalei, cad, unul după altul capetele viilor și morților: de la Mutu Zugravu, până la Theodor Pallady. N-a rămas pe umerii recunoașterii oficiale niciunul din numele care au însemnat în istoria artelor noastre geniul românesc. Au fost în schimb înscăunați ... toți polițaii picturii și sculpturii... de la Băncilă la Lidia Agricoli, Haiduc, Paul Anastasiu, Mikloshi, Baraski și Ligia Macovei. Sovrom-ghilotina tăia zi și noapte. În balta de sînge au căzut capul lui Popovici (exceptional sculptor), al lui Anghel și al lui... În "casele de creație", nou săfi și plutnieri majori ai belezor arie se îmbrînceau, cu zapis oficial de "origine sănătoasă" să-și puască capodoperele și plozii. Aceasta pe fața aurită a medaliei. Pe cealaltă, cochilă de ura luptei de clasă, erau închisorile, umilința, mizeria, cu un cuvînt tare:

Dar să revenim la "operațiunea" Perahim. Cum românimea nu putea fi eliminată în bloc ..., putea fi în schimb decimată. George Tomaziu, Vasile Brătulescu, Victor Beneș, Lori Costescu și mulți alți pictori, critici, cercetători de artă sînt condamnați la ani grei de pușcărie. Tuculescu, Musculeanu, Hoeflich, Vânătoru și foarte mulți alții sînt excluși din Uniunea Artiștilor Plastici...

Există o memorie a generațiilor cu care se face pînă la urmă istoria. Cei care vin după noi, dacă vor întreba, trebuie să știe cine a fost tovarășul Perahim Puiu Jules...

Roma 1975

DESPRE RECENZIA LA CARTEA "ROMANIA 40 YEARS"

Dacă pagina consacrată de Vlad Stolojan acestui mic volum deprimant - cum îl numește autorul prefeței - ar fi cuprins și analiza tocmai a acesteia, ar fi permis cititorilor să cunoască aprecierile unor cercuri influente din USA asupra situației noastre actuale.

Prof. Eugen Weber de la Universitatea din California, și el exilat din România, scrie în această prefață: "Astăzi România se achită bine de obligații, plătin-du-și datoria externă pe spinarea populației, uneori chiar ad literam. Neputînd să-și vîndă produsele industriale inferioare și necompetitive, ea își închiriază muncitorii, pentru a lucra pe terenurile cu gaze naturale din Asia Centrală, îi vinde Germaniei Federale pe minoritarii germani și, în mod indirect, pe evrei Statelor Unite."

În politica externă se spune: "Încercările României de a asmuți Statele Unite sau China împotriva Rusiei sovietice

sunt împiedicate de realitățile geografice, factorul de turbulență fiind redus mai ales în comparație cu alți sateliți ai Sovieticilor."

Și în fine: "Despotismul polar, pe care Rușii l-au adus în România, a fost doar urmarea la multe altele. În decursul istoriei, prioritatea, a prea puțini păstori ai destinelor românești, a fost să-și înghite oile. Națiunile au stăpîni și paraziții pe care-i acceptă. Astăzi, atât în treburile externe, cât și în cele interne, o autocrație neîndemănatecă, greoaie și pretențioasă se târăște înainte, poticnindu-se, suportată de un popor răbdător și, în majoritatea lui neputincios, învîțat de mult cu jupuiala și cu vremurile grele. Regimul se schimbă, stilul rămîne."

Aceste aprecieri, deosebit de dure, rămîn să fie judecate la la justa lor valoare de un public românesc avertizat. Poate vom reuși să auzim și alte ecouri.

M. ROMALO

(Din interviul lui N. STEINHARDT, acordat lui Ion Pintează și publicat în "Tribuna" de la Cluj, publicăm fragmentul referitor la SERGIU AL. GEORGE și DINU PILLAT. N. Steinhart, ca și ceilalți doi, a făcut parte din procesul V. Voiculescu. Dinu Pillat, dat afară de la Institutul "G. Călinescu", în 1973 (prima epurare în "spiritul" tezelor din iulie 1971) pentru atitudine mistică... a murit curînd de o tumoare cerebrală, consecință a bățăilor din închisoare; Al. George, cel mai mare orientalist al nostru, a murit anul trecut. A viețuit la marginea mizeriei și într-o ignorare aproape totală... Cărțile, atîtea cîte le-au putut publica, sînt un exemplu de probitate intelectuală și un tragic semn de ceea ce ar fi putut fi cultura românească într-o țară liberă.)

"Pe Sergiu Al. George l-am cunoscut la ... Jilava. Strălucea prin imensa lui cultură, prin curajul de care dădea neîncetat dovadă și prin buna dispoziție suverană ce opunea mizeriilor înconjurătoare: Nu-i păsa de ele! Cu privirea lui senină și cu vijelia lui temperamentală parcă le anihila, le dezintegra, făcea din ele praf și pulbere, reducîndu-le la adevărata lor postură de împielțare a nimicniciei. Sergiu Al. George ne-a lăsat drept moștenire două adevăruri esențiale. Primul: că dintre virtuți, principala e cea a curajului. Fără de curaj, toate celelalte sînt sortite unei pieiri leucemice, unei slăbănogiri care nu se poate încheia altfel decît prin anemie pernicioasă. Al doilea: cultura, oricît de adîncă și de extinsă ar fi, nu poate fi valabilă dacă nu izvoiaște dintr-o cercetare entuziastă și fierbinte a vieții. Cultura nu poate fi numai răceală și erudiție, ea trebuie neapărat - dacă nu vrea să rîște a rămîne simplă treabă de scrib - să ia asupra-și toate problemele vieții și pe de-anțergul, acel suflu năvalnic specific ființei gânditoare...

Pe Dinu Pillat l-a caracterizat o bună parte absolută, o mărinimie cum rareori mi-a fost dat să întîlnesc. Se pricepea că nimeni altul să se bucure de bucuria și de succesele altuia. Bunătatea și mărinimia nu i-au stat niciodată stavilă în aprecierea inteligentă și nepărtinitoare a unei opere. Era de o obiectivitate perfectă, chiar și cînd pomenea de tatăl său, poetul. În toate studiile sale critice, caracterul său fermecător nu l-a împiedicat să dozeze severitatea cu înțelegerea, într-un spațiu necesiv, dar și neagresiv"

ASOCIAȚIA PRIN CORESPONDENȚĂ "PRO BASARABIA ȘI BUCOVINA"

Roagă pe toți cei care dispun de fotografii, manuscrite, articole, decupări sau amintiri despre marele mutilat al celui de al doilea război mondial, Alexandru Cristescu, mort în 1957, în Franța, să le trimită pe adresa:

Nicolas Loupan, Boite Postale 1007
B - 1000 Bruxelles 1 BELGIQUE

Scopul: publicarea la Editura NISTRU, din Bruxelles a unei cărți despre sublocotenentul

ALEXANDRU CRISTESCU

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

O EXPOZIȚIE DE ICOANE A PICTORULUI

VALENTIN ANESIA

va avea loc de la 3 la 23 decembrie 1985, la "CERCLE ST. LOUIS", 26 avenue de la Bourdonnais, Paris 7.

Deschis zilnic între orele 15 și 19, în afară de duminică și luni.

DATINI.

SEMNE PE RĂBOJ

Călare, singur, străbat în zori pădurea. Ajuns pe umărul muntelui, la gol, între Galbena și Vemeșoia, opresc și privesc depărtările: cețuri subțiri se destramă în dimineața tină. Adie liniște și răcoare: început de lume!

Calul smulge harnic lungi zlocuri de firușcă, tremurându-și pielea și nechezând ușurel, când și când, iar mie mi-a mas un șoarec în pintec și tare mi-aș mai ogoi foamea c-o scafă de janță... Încep pe dată să caut din ochi, cu nădejde tainică, vreun bordei ciobănesc salvator și, norocul meu, zăresc tupilată, între coastele jgheburtoare ale văii sucite, stina Pictricioaia.

Imi îndemn insistent bidivul cu c-lciele și într-un pătrar de ceas mai că ajungem. Descalce grăbit, imi împiedic Surul, și-o apuc descult, alergând prin iarba deasă și înrouată spre țintă. (-Fă în toate diminețile cura lui Kneipp, cu picioarele în rouă, Andrieș, mă îndeamnă moldovenește, în amintire, vocea Noninei, bunica mea dinspre mamă, și eu o ascult mereu...)

În jurul Comarcicului, nici țipenie. Din clădirea afumată se aude țiuț de tăciune și icnet greu de ființă girbovită. - Un biet moș și-o hiriță, imi zic în gând pînă să recunosc, în fine, trupul masiv al baciului, cu cheresteaua neatinsă de ani, doar cu răsufierea scurtat de-un astm. - Ci hai să-mi trăiești, Dima Davel, exclam voios, stringându-i mina. - Aaa, don'doctor Marcu! Da'ce vint v-adeuce? Că v-ați cam nimerit ca țiganul vinerea la stînă...

Cit să-i răspund, pricepînd hămeșeala mea, mă îndeamnă cu un buz de mămăligă încă aburîndă și cu jîntiță țîșnită în căuc dintr-un burduf crud de ied, atîrnat de Cărligal înfipt în ursul pe care se sprijină cur. una odăii foilor. Uitînd-mă spre ungherul prost luminat de focul din vatră, zăresc vreo cinci drughenițe. -Da, cu bitele alea ce-i, nea Dimo? întreb într-o doară.

- Da' nu-s bite, dă-le păcatelor, ci-s răboajele noastre... De le mai zicem și țancușe... - Și cite răboaje ai?

- Păi am unul, în patru fețe, pîntru mălai, sare, chiag și burdufi. Am altul de oi, în două fețe, pe curți. Și-ncă unul, cu două fețe, de brînză și de urdă, ălelalte două fiind pîntru cine vine dintre stăpîni să ia înainte de aruncarea brînzei pe curți și de răvășitul oilor.

Îi iau pe cel de brînză și-l privesc: crestături făcute cu "briceacul" (exact așa numeau briceagul, acul 100 de ani și pecenegii și cumanii!) sau custura, împunșături, cloțușe scoase și nescoase, unesc marginile unei fețe, sau se fac pe dunga țancușului.

- Crestătura adîncă e de 10 kile; a în crai nou, subțire e de 5; cloțușul scos e de jumă de kil, ăl nescos d-un sfert, iar împunșătura de-un kil.

Răbojul de oi îl facem pe-o dughineată, despicat în două: o dovadă (adecă jumătate de răboj cu semn) rămîne la stînă, alta în sat, la stăpînul turmei, după ce-a plătit băcia, adică una din zece din prețul brînzei socotit la laptele din prima mulsoare. Care și aia se trece în două doze-ți, una la stîna, alta la stăpîni...

- Și cine umblă cu răbojul?

- La noi, aici, în Petricioaia, ăi doi baci, de-s cuscri, minzărari și sterparii... Și avem 1100 minzări și 300 sterpe - trecute-n răboj, 14 cîini, o pisică și 6 porcei... - Da purici și căpușe n-aveți?

- Oho! Și-ncă cum ... Da le-am pierdut semnele pe răboj...

Andrei PANDREA

CEI CARE VOI SĂ NE AJUTE SĂ DIFUZĂM ACEASTĂ PUBLICAȚIE ÎN ȚARĂ O POT FACE TRIMITÎND-O ÎN PLIC TIMBRAT, PE ADRESA UNEI INSTITUȚII. A NU SE MENȚIONA NUMELE VREUNEI PERSOANE PENTRU A NU PROVOCA REPRESALII DIN PARTEA AUTORITĂȚILOR.

SĂRBĂTORIREA ZILEI DE 1 DECEMBRIE 1918 LA PARIS ȘI LA FRANKFURT

Comunitatea Românilor din Franța, Biserica Ortodoxă și Biserica Unită din Paris, Asociația Fostilor Deținuți Politici din România, Casa Românească, Asociația Internațională pentru protecția monumentelor și ansamblurilor istorice din România au comemorat, împreună cu reprezentanți ai Uniunii Românilor Liberi, ai Consiliului Național Român, refugiați români și invitați francezi, ziua UNIRII TRANSILVANIEI LA ROMÂNIA. Adrian Chintescu, președintele Comunității Românilor din Franța a deschis adunarea evocînd situația extrem de gravă din țară și apelînd la mobilizarea tuturor spre a o face cunoscută cancelarilor occidentale. Conferențiarul serii, arhitectul Ștefan Gane, președintele Asociației pentru protecția monumentelor și ansamblurilor istorice din România a vorbit despre trecut, dar mai ales despre un prezent în care, în țară, autoritățile acționează cu cinism și violență întru deformarea sau pur și simplu anularea memoriei istorice și a tradițiilor spirituale românești. Este o voință programată de albanizare a României, care depășește și ceea ce s-a petrecut în Albania unde, chiar dezafectate, bisericile n-au fost dărîmate!...

Ionel Rotaru a citit adunării scrisoarea trimisă din închisoare și adresată tinerilor, în 1948, de către Episcopul Blajului, al Bisericii Unite, Ion Suciu, pilduitor și impresionant mesaj care marchează intrarea românilor "într-o Vinere Mare" și în care, iată, continuăm să viețuim, nu fără speranță în Duminica Reinvierii. Corul, condus de dl. Eitel, a intonat imnuri și cîntece populare românești. Cei

prezenți, s-au reunit, apoi, în jurul meselor cu gustări.

În cadrul comemorării de la Frankfurt, organizată de Consiliul Național Român, Uniunea Românilor Liberi și Biserica Ortodoxă Independentă, a vorbit Constantin Mareș despre "Însemnăta-tea zilei de 1 Decembrie 1918". Incursiunea istorică despre Unire, s-a sfîrșit, fi-resc, cu întrebarea: "care este sensul ideii de unitate în exilul românesc actual?" și conferențiarul încearcă un răspuns: "...dacă este greu, practic imposibil, ca în condițiile actuale să se făurească unirea organizatorică a românilor din exil, este însă posibil și apare necesar să fie organizate acțiuni românești sub semnul unității."

În încheierea relatării noastre despre cele două comemorări, ne permitem să preluăm un citat din Nicolae Iorga, folosit în conferința sa, de Constantin Mareș:

"...dacă sunt timpuri imorale, este imposibil ca omenirea să nu-și vină în fire și să nu fixeze pentru fiecare acea judecată care se cuvine devotamentului, sacrificiului, jertfei de sine de care fiecare a fost capabil... Dacă suntem ceva, nu suntem prin biruința strămoșilor noștri, ci suntem ceva numai prin suferința lor... astăzi cînd alte hoarde au năvălit granițele și ne-au încălcat pămîntul nostru cel sfînt, în colțul acesta unde ne-am strîns, să păstrăm cu sumpătate sămînța de credință și vom vedea și noi, la rîndul nostru, dispărînd negura stăpînirii străine și vom putea spune ca Petru Rareș, fiul lui Ștefan cel Mare: "vom iarăși ce am fost și mai mult decît atît". (din Discursul rostit în decembrie 1916, în Camera Deputaților retrasă la Iași, cînd armatele germane ocupaseră Bucureștiul și se îndreptau spre Moldova)

prezențe românești

La Editura pariziană «PIERRE BELFOND» Constantin AMĂRIUȚEI, a publicat, sub pseudonimul LUIS SCHLOSSER, cartea:

«LA VIE DE NOSTRADAMUS»

Autorul restituie unei contemporanități prea avidă de prooroci de circumstanță, chipul acestui umanist al Renașterii, ale cărui profeții capătă, în amna reconstituire a biografiei sale rătăcitoare, o explicație rațională și plauzibilă. O demistificare necesară și un periplu istoric și intelectual dens și seducător.

Filosof, pianist, matematician, compozitor, teoretician și ... "fără îndoială unul din cei mai autentici geniali dirigori ai secolului al XX-lea", afirmă Xavier Lacavalerie, în "Telarama" din 27 noiembrie, anunțînd concertele din 5 și 7 decembrie ale lui SERGIU CELIBIDACHE, la Paris, în sala Pleyel.

"În era stereofoniei și a discului compact, el refuză cu încăpăținare să înregistreze, socotind că "muzica în cutie" e doar o palidă imagine denaturată a muncii sale (...) Lup singuratic, fără orchestră prestigioasă ... , fără casă, fără studio de înregistrare, o libertate care este marca personalităților excepționale", continuă același critic.

«VISAGE DE L'INDE

Expoziția fotografului

GRIG POP

va avea loc de la 2 la 13 decembrie, în Sala de la "Maison de science de l'homme"

54, boulevard Raspail. 74006 Paris

Expoziția este deschisă de luni pînă vineri, între orele 9 și 20 și sîmbătă dimineața

VIORICA STAVILA

«LE COLIS PIEGE DE L'AMOUR» (*)

Avînd o activitate de romancier cunoscută în Franța și prin distincții de prestigiu - primul roman «Une femme nue devant Dieu» a obținut în 1974 Marele Premiu Broquette-Jouin -, Viorica Stavila a publicat anul acesta un al treilea roman, «Le colis piégé de l'amour». Titlul rezumă tema: imprevizibilul iubirii, riscurile și primejdiiile ei. Mai mult însă decît poveste sentimentală, romanul atrage prin prezentarea unui conflict între mentalități și universuri morale. Căci contează nu atît faptul că tînărul David de Saint Victor își părăsește logodnica, pe monda Thérèse Montador, pentru iubirea anglică față de Zoe Lacoste, cit revelația forței purificatoare și regeneratoare a sentimentului ade-vărat.

Cu un desen epic clasic, cu personaje individualizate și cu caractere în relief, cu un comentariu auctorial marcat, cartea Vioricăi Stavila aparține categoriei de romane bine-făcute, în accepțiunea Virginiei Woolf. Scriitoarea stăpînește materialul romanesc de care se distanțează pentru a-și expune opinia, pe de o parte, asupra goliciunii spirituale și afective a unei anumite lumi și, pe de altă parte, pentru a prețui puterea benefică, mintuitoare a dragostei. David, cu un sentiment pur, autentic de absolut dostoevșchian, se consacră recuperării unei ființe depravate, a cărei amoralitate capătă însă circumstanțe atenuante prin revolta împotriva unui mediu uman fals.

Romanul echilibrează observația socială cu analiza psihologică, oferind o lectură interesantă, în care un autor omniscient își face mereu cunoscut mesajul. Roman francez care, prin foarte rare aluzii la personalități românești, nu îndrumă aproape deloc spre obirșile autoarei, «Le colis piégé de l'amour» face pandant la romanul său precedent, autobiografic și "autohton", «La vie commence ailleurs», apărut în 1981.

Ilcana VERZEA

(*) La Pensée Universelle, Paris, 1985.

Sunt surprins de interpretarea optimistă pe care LUPTA a dat-o (n-rele 46 și 47) celor două fețe ale Simpoziului Cultural organizat recent la Budapesta, în cadrul acordurilor de la Helsinki. Mă tem că LUPTA a căzut și ea în cursa în care au intrat de bună voie ziarele occidentale - prezentând țineră unui Forum "neoficial" ca un eveniment pozitiv, când în fapt a fost pur și simplu o înșelătorie abil montată "à l'usage de l'Occident": conducătorii comuniști unguri au transformat simpoziul "paralel" (nu "clandestin", ci autorizat de poliție) într-un Festival de propagandă soviniștă și revanșistă, mai ales anti-românească.

Am citit cu atenție tot ce s'a scris și am cules ecouri dela participanți, ziaristi și foști "dizidenți". Iată cum descrie corespondentul ziarului "Spectator" tema dominantă a discuțiilor: "Măsurile din ce în ce mai aspre de persecuție și de discriminare (contra minorității maghiare din Transilvania); desființarea aproape totală a învățământului în limba maghiară; reducerea la minimum a publicării de cărți și reviste ungrești; scrierilor unguri sunt împiedicați să scrie. Preoții unguri sunt bătuți și chiar (în cel puțin un caz) omorâți de temuta Securitate".

Românii democrați din exil n'au ezitat să denunțe cu energie orice măsură de persecuție sau discriminare contra minorităților naționale din RSR. Aici, în Anglia, în demersuri și scrisori, au fost ridicade cazurile lui Laszlo Buzas și Erno Borbely în același timp cu cele ale lui Radu Filipescu și Dorel Cotaramă. Am înfieriut public asasinatul președintelui atotbilgeza Palfi, "un martir ca părin. se Fofolus-zko". Cu regret constatam însă că propagandistii de la Budapesta și agenții lor din Transilvania exagerează și denaturează fără jenă, calificând-o unde pot de "genocid cultural", persecuția la care este supusă minoritatea maghiară în același timp cu majoritatea română de către odiosul regim ceaușesc. A trebuit și va trebui să reamintim că minoritatea maghiară a fost privilegiată după război, timp de mai multă ani, sub comunism - un mare număr de Unguri devenind instrumente de gimnului - în închisori, în lagăre de exterminare, în miliție, în poliția secretă, în atotputernicul partid. Suntem deci obligați să constatăm că agitația este datorită, în bună parte, pierderii vechilor privilegii nejustificate. Și să nu ne ascundem după deget: propaganda actuală maghiară, incurajată și susținută material de regimul trădătorului Kadar, vizează toate teritoriile pe care Ungurii le stăpâniseră samavolnic odată, dar mai ales Transilvania noastră. Numeroși Unguri, chiar din generația actuală dovedesc că, precum Barbonu, n-au uitat nimic și n-au învățat nimic...

Totuși noi trebuie să fim totdeauna gata să discutăm cu Ungurii liberi democrați, când și unde îi găsim și de ei doresc, despre orice caz autentic de persecuție, pentru motive etnice, religioase sau politice a compatrioților noștri maghiari din RSR. Să înfierăm împreună orice abuz, în România sau în Ungaria, ca și ori-

ce propagandă muncănoasă. In ce ne privește să o facem în cadrul și în spiritul "Declarației Românilor Liberi privind politica față de grupurile naționale, etnice, religioase sau sociale" din 7 Iulie 1985, la care am aderat.

Horia GEORGESCU

Londra, 18 Noiembrie 1985

PAX TRANSILVANEA

Nu mi-s ardelean, ci regăteam get-beget. Și bucureștean născut, nu făcut, pe deasupra. Dar, cu riscul de-a irita legitimele susceptibilități ale ardelenilor, îmi voi îngădui să intervin fie și tardiv - în polemica iscătită în jurul "problemei maghiare" de către "Declarația Românilor Liberi" din iulie.

Tocmai fiindcă nu sint ardelean, deci suspect de un inevitabil subiectivism. Din 1955 când am pus în scenă primele mele spectacole la Baia Mare, pînă în 1969, cu cîteva luni înainte de a părăsi România, când am realizat la Oradea ultimul meu spectacol - o piesă de Radu Stanca - am păstrat un contact intens cu realitățile ardeleni, punînd în scenă la Cluj, Deva, Petroșani și mai ales la Baia Mare și Satu Mare o seamă de spectacole. Zic, mai ales, pentru că cele 5 spectacole realizate cu actorii români de la Baia Mare și cam tot atîtea cu actorii unguri de la Satu Mare mi-au prilejuit un fel de "radiografie socio-culturală" nu lipsită de interes, cred, în dezbaterile actuale.

Sovinism? Toleranță? Și una și alta, de ambele părți. Nu știu dacă ultra-naționalismul primar al lui Ceaușescu a izbutit să altereze osmoza ardelenască între ardeleani și "români și maghiari pe care ei am trăit-o în anii 50-60 și cu unii și cu alții, dar am certitudinea că vîntul european care bătea încă de pe atunci în Transilvanie va trece, mai curînd sau mai tîrziu Carpații, ca pe vremea lui Gheorghe Lazăr, îmbrăștînd miazmele balcanice atît de persistente în aria valahă.

Dacă Statele Unite ale Europei vor exista vreodată, spiritul european evoluat pe care eu l-am întâlnit acum 20 de ani în Transilvania va avea un cuvînt greu de spus în această Europă Centrală, răscruce între Apus și Răsărit, între creștinismul occidental - catolic sau protestant - și cel oriental. Această Elbeție carpatică care s-a bucurat de democrație numai un sfert de veac, între cele două războaie mondiale, în loc să continue a fi un primejdios măr al discordiei poate deveni, dimpotrivă, o punte de legătură între cele două popoare vecine.

Vîntul Ardealului aparține, frește, ardelenilor, români, unguri, sași, secui, șvabi, care trăiesc împreună de veacuri. Numai că noi, frații lor, din țară sau din afară, n-avem voie să răscolim cenușa urii seculare și încă și mai puțin să aruncăm pai peste foc.

Miron NICULESCU

P.S. Această mărturie este însoțită de adeziunea necondiționată la Declarația Românilor Liberi din 7 Iulie.

MANIFESTAȚIILE DE LA GENEVA

Cu ocazia întîlnirii Reagan-Gorbaciov, de la Geneva, refugiații politici din țările aflate sub dominația imperialismului sovietic au inițiat, între 11 și 18 noiembrie o serie de manifestații menite să sensibilizeze opinia publică și ziaristi veniți din toate colțurile lumii, în legătură cu situația din țările respective.

S-au organizat, într-o piață din centrul Genevei, standuri de informare, începînd cu polonezii - pe 11 noiembrie, și terminînd cu afganii - pe 16 noiembrie. Standul românilor a fost organizat pe 12 noiembrie, în Place du Molard unde au fost expuse publicații ale refugiului românesc și cărțile Gulagului românesc. Un afiș în limba franceză expunea doleanțele românilor. O hartă a României din 1938 indica provinciile cotoprite de sovietici, alături de panouri pe care scria cu litere mari: "Românii vor libertate!", "Pace în libertate!", "Gorbaciov, restitu-ne teritoriile cotoprite!", "Liberați imediat pe Radu Filipescu!"

În jurul celor 8 ore, mulți trecători s-au oprit cînd lămuriri și documentație privind situația din România. Pentru prima oară apărea în centrul Genevei, România cu situația ei dezastruoasă. Refugiații politici români au împărțit manifeste în care era descrisă realitatea românească, aceea a uneia dintre cele mai bogate țări ajunse, datorită comunismului, cea mai săracă din Europă.

Uniunea Românilor Liberi a organizat, într-o altă piață din Geneva, un stand pe 16 noiembrie.

În după-amiaza zilei de 18 noiembrie, reprezentanții ai națiunilor captive au manifestat pe străzile Genevei, cu pancarte. În frunte mergeau studenții genezezi, cu o pancartă pe care era scris:

"Nu unei păci cusută cu ață roșie!"

La punctul de sosire din grădina Bastionanelor a luat cuvîntul cite un reprezentant al fiecărei națiuni prezente. Din partea românilor a vorbit avocatul DUMITRU IONESCU.

În aceeași seară, s-a ținut o conferință de presă cu o parte dintre ziaristi prezenți pentru întîlnirea Reagan-Gorbaciov. Din partea românilor au luat cuvîntul NICOLAE EVOLGEANU, secretarul Consiliului Național Român și DORU NOVACOVICI, secretarul Uniunii Românilor Liberi.

La orele 20, în aceeași zi, în sala Madeleine, a avut loc concertul "Cîntecul Gulagului și al rezistenței", cu concursul unor cîntăreți refugiați politici din țările comuniste.

*****

Toate posturile de televiziune americane au transmis manifestațiile refugiaților din țările comuniste și telespectatorii americani au putut vedea, printr-o imaginele selecționate, grupul românilor cerînd libertate.

NATURALIZĂRI

"Journal Officiel" din 24 nov. și 1 dec. 1985 publică numele următoarelor persoane de origine română care au obținut naturalizarea franceză: Ruxandra Madelena Daniil, născ. la Corabia; Ladislau Posza, născ. la Timișoara; Aurelia Popovici (n. Bicher), născ. la Focșani.

A DECEDAT UN PRIETEN AL ROMÂNILOR,

PROFESORUL GEORG STADTMULLER

Profesorul de istorie sudest europeană, Georg Stadtmuller, care era apreciat în cercurile academice drept unul din cei mai competenți cunoscători ai spațiului Europei de Răsărit, și-a desfășurat activitatea la trei renumite universități germane: Munchen, Breslau și Lipsca. Încă de la începutul carierei sale didactice el a acordat o atenție deosebită istoriei și culturii românești, probleme care au constituit în unele semestre tema prelegerilor sau seminarilor sale. În capitala Bavariei, la Munchen, unde a profestat după război, a întreținut un contact permanent cu românii plecați din țara subjugată, sprijinindu-i în toate acțiunile lor de afirmare liberă a spiritualității românești, așa cum în patrie nu mai era posibil. Cu prilejul conferințelor la diferite manifestații românești, el sublinia calitățile poporului român, afirmînd că ele reprezintă cel mai important tezaur spiritual al Europei sudestice.

Prin dispariția profesorului Stadtmuller, poporul român pierde un prieten valoros, un susținător al problemelor românești pe plan internațional.

Constantin SPOREA

= PENULTIMA ORĂ =

În zilele de 28 și 29 noiembrie 1985, s-a ținut la București lucrările Congresului Științei și Învățămîntului. Pe 29, România Liberă publica o poză a lui Ceaușescu, de 15/18 cm., grijuliu retușată, după modelul lui Statu Palmă - ochii ca două farfurii și capul cit o nucă. Toată arta fotografiei s-a concentrat pe expresia ochilor, ca două bile înțepenite din rotația lor revoluționară de perdeaua întoarsă și rimelată a genelor.

Pentru prima oară a pare și ea, singură pe pagina 1, pe 30 nov., tot în România Liberă, dar într-o poză calculată la 14/17 - adică cu un umil și semnificativ centimetru în minus!

El, care în poză ținea, intelectual, o foaie de hirtie, a ținut o cuvîntare de 4 pagini pline de ziar. Dacă vreți să știți, cincinalul 1981-85 s-a încheiat "cu rezultate însemnate în dezvoltarea economico-socială și în ridicarea gradului de civilizație și bunăstare a întregului popor" (nu ni s-a comunicat dacă Congresul s-a ținut noaptea, la luminări!..și dacă s-a vorbit în pilnie pentru a se face economie de curent). "Toate mărețele realizări atestă justetea politicii partidului" așa că "privim cu îndreptățită mîndrie..." Și "dacă s-ar fi lucrat cu mai multă răspundere și exigență revoluționară, patriotică, am fi obținut realizări și mai mari"!

Oricum, în 1990 țara noastră va trece de la stadiul de țară în curs de dezvoltare la un stadiu superior, de țară mediu dezvoltată", iar în 2 000 "România va deveni o țară socialistă multilateral dezvoltată în care vor fi create condițiile pentru afirmarea cu putere a principiilor comuniste de muncă și viață". În 1945, cînd PCR-ul a luat puterea cu sprijinul tancurilor sovietice, România nu era nici în curs de dezvoltare și nici mediu dezvoltată. Era o țară europeană! Singura țară europeană în care nu existau cartele de alimente.

După aceste vești bune, a expus perspectiva sa filozofică: "procesul de cunoaștere nu s-a încheiat și nu

POMUL DE CRĂCIUN

ASOCIAȚIA FEMEILOR ORTODOXE ROMÂNE DIN AFARA FRONTIERELOR ROMÂNIEI vă invită la SERBAREA POMULUI DE CRĂCIUN care va avea loc duminică 15 decembrie, de orele 16, la Biserica Ortodoxă Română din Paris, 9 bis, rue Jean de Beauvais, 75005 Paris. Metro Mober-Mutualite.

Corul Bisericii va cînta colinde iar Asociația studențească "Doina" va asigura programul folcloric cu datinile de Crăciun.

Am dori ca și anul acesta să oferim daruri copiilor, o gustare pentru mari și mici și să facem bucurie celor necăjiți, bătrîni sau bolnavi. De aceea facem apel la generozitatea dumneavoastră rugîndu-vă să trimiteți obolul dvstă la adresa:

Nicolette Buisson 15 rue Gutemberg, 92100 Boulogne.
Mulțumindu-vă anticipat, vă urăm SĂRBĂTORI FERICITE și LA MULȚI ANI!

Președintă, Ortansa Tomoroveanu
Secretar, Verona Giacomatos

se va încheia niciodată, există numai probleme necunoscute care pot fi descoperite și cunoscute." Liniștitindu-i și din acest punct de vedere, "clarvăzătorul" țării le-a trasat savaților indicațiile necesare, amplele directive rezumîndu-se la: "Să facem în așa fel încît știința românească să acționeze în spirit revoluționar în toate domeniile!" fiindcă "avem un program minunat" și "dispunem de tot ce ne trebuie". Răuvoitor să fii, să nu iei premiul Nobel!

Lucrările le-a deschis și le-a închis ea. A salutat și a urat succes la început, a mobilizat și felicitat la sfîrșit.

Între timp au luat cuvîntul diverși colegi savanți: Coleta de Sabato ("strălucita politică internă"), Ion Condurache ("recunoștință pentru condițiile minunate de muncă și viață"), Tiberiu Mureșan, Vlad Bilbiie, Gh. Dinu, Maria Ionescu, Aurel Sandu, Ion Sasu și Ș. Ștefanache (toți au ales "magistrala cuvîntare"), Vasile Tache, Mircea Drăgulin, Cornel Rizescu, Ion Dodu Bălan (au optat pentru "strălucita expunere") Sanda Roșculeț (a inovat: "clarviziunea științifică a...") iar Barbu Petrescu ("se afla sub puternica impresie a..."). Am înșiruit toate aceste nume pentru a ține la curent pe cititorii noștri cu activitatea "oamenilor de știință" din țară...

Acest interesant Con-

DECESE

Academia român-americană de științe și arte anunță cu profund regret încetarea din viață a distinsului ei Membru de Onoare, membru în Consiliul de Conducere al Institutului de Cercetări al Academiei,

GEORGE I. DUCA

diplomat de carieră, profesor și cercetător la prestigiosul Institut Hoover din Stanford, California, scriitor, autor al trilogiei Cronica unui român în veacul al XX-lea, editor al Amintirilor politice, scrise de tatăl său, fostul prim-ministru al României, I.G.Duca; luptător însuflețit pentru conservarea valorilor spirituale și a identității noastre naționale, pentru libertatea poporului român. Memoria sa luminoasă, trainică sa operă memorialistică vor trăi mereu printre noi.

ȚARĂ. Feana Podoleanu;

George Noumescu; Constantin Craiu; George Enache; Pandele Badea; Maria Topală; Ștefan Stoica; Gh. Marinescu; ing. Sandu Teodor; Teodor Marieteanu; col (r) Ion I. Bădilă; ing. Marica Georgescu;(Halasz); Alexandrina Postica; col (r) Dimitrie Cristorian; Nicolae Danescu; Viorica Mătase; Marioara Topală; Lucreția Bătrînu; Elena Angheluță; Ioan Dumitrache; Steliana Carianopol; dr. Valentina Orășeanu; Jeaneta Stamatescu; ing. geolog Ștefan Haralambie; ing. Corneliu Teuca; arh. Dan Capra; av. Ernest Nasta; Mona Muller; Any Badarau; Maria Fridman; Ioan Bunghez; Eleonora Lefter; ing. Arthur Petrioianu; av. Tenen Nathan; prof. Ivan Dumitru; Marioara Dobrovici, la 88 de ani; dr. doc. Ion Dan Temeliescu; Virginia Busolă; prof. Stelian Cucu; dr. Iosif Lovasz; Virginia Brînduș; prof.dr. Ctin Surdan; Margareta Papadopol; preot Marin Carlogea; Eugen Dumitrescu; Nicolae Bardan; ing. Vasile Constantinescu; Nicolae Călărășu; Ștefan Roman; Vasile Chesan; Ioan Aprodu; Ioana Dumitru; Ion Enea; Mihai Ripiceanu; dr. Carmen Persache; Emanuela Bogdan; Maria Neagu Rădulescu; Anastasia Vlădoiu; Elena Serova Medrea; Petre Ilie; Gh. Zugravu; dr. Valentina Orășeanu; ing. Mircea Ciortan; Tudor Mircea Smandanda; dr. Sabina Sburlea; ing. Andrei Talaba; ing. Radu Teodor; Nina Ionescu; Ion I. Dardalat; Ion Muscalu, Călugăru Ion și Dobrescu Ctin, toți tri din promoția 1930 de ofițeri de artilerie; Cța Toma Simionescu, la 89 de ani;

Abonați-vă
la LUPTA !

Dans un article consacré à «L'homme malade du communisme» (la Roumanie de Ceausescu), L'Economist de Londres (Octobre 26) écrivait :

L'idée que la Roumanie sombre dans la crise est profondément déplaisante pour M.Gorbachev. L'un après l'autre, les soulèvements de Hongrie, Tchécoslovaquie et Pologne ont été neutralisés ou bien étouffés. Est-ce maintenant le tour du pays le plus durement réprimé en Europe de l'Est d'éclater à son tour ? Pendant longtemps, les Russes ont permis à M.Ceausescu de se rendre légèrement ridicule avec ses démonstrations d'indépendance en politique extérieure présimées parce qu'il n'avait jamais toléré la moindre indiscipline non communiste chez soi. Cette combinaison confortable pourrait s'effondrer dans la lutte pour le pouvoir en Roumanie.

Et l'article concluait :

L'avantage des Russes réside dans le fait que les Ceausescu ont quelques ennemis discrets mais bien placés, y compris parmi des militaires frustrés. M.Gorbachev pourrait faire savoir à ces personnes que la mise en place d'une direction pro-soviétique qui s'engagerait à effectuer des réformes économiques nécessaires en Roumanie, pourrait entraîner des offres généreuses d'aide de la part de l'économie russe. M.Gorbachev n'a pas de roubles à jeter, toutefois, il peut considérer que le prix en vaut la peine. L'état dans lequel se trouve actuellement la Roumanie est une preuve terrifiante des faiblesses de base du marxisme: trop de pouvoir entre trop peu de mains, et ainsi que l'incompétence économique de ceux qui la dirige. Si M.Gorbachev veut impressionner les Européens Occidentaux, il ne peut se permettre la publicité d'un régime aussi pourri dans son camp.

Nous ne partageons pas cette analyse.

Il ne s'agit en fait pas de remplacer Ceausescu avec une «direction pro-soviétique». Ceausescu n'a jamais été un anti-soviétique. De même que son prédécesseur, Gheorghe Dej, qui s'est opposé à Khrouchtchev, Ceausescu a été en conflit avec ceux qui voulaient réaliser des réformes à l'intérieur du bureau politique soviétique et il a bénéficié pour cela du soutien énergique de la part des communistes durs, qu'il s'agisse de Suslov ou de Tchernenko.

Si Gorbachev est vraiment le réformateur que beaucoup d'Occidentaux imaginent, il peut vouloir se débarrasser de Ceausescu, il peut aussi préférer utiliser les résultats désastreux de la Roumanie comme un argument dans le conflit qui l'oppose à ses adversaires au Kremlin même.

Dans une lettre publiée par le Journal New Statesman de Londres, l'ancien correspondant diplomatique de l'AFP, Horia Georgescu déclare que le dirigeant hongrois Kadar remplace actuellement Ceausescu dans la mythologie occidentale, avec l'approbation de Moscou.

En fait, Kadar était un partisan de Khrouchtchev lorsqu'il a accédé au pouvoir en 1956, et il n'est nullement utilisé par «les Soviétiques», mais il est lié et soutenu par les dirigeants soviétiques ayant des tendances réformatrices aussi bien à l'intérieur du Politburo de l'URSS que parmi les dirigeants de second échelon du Parti Communiste Soviétique.

Si le régime communiste de Roumanie est devenu plus stalinien alors que celui de Hongrie devenait plus libéral que tous les autres régimes de l'Europe du Centre et de l'Est, y compris celui de l'Union Soviétique, cela n'a pu se réaliser que grâce au soutien dont chacun bénéficiait à l'intérieur du Kremlin même, parmi les membres du bureau politique.

Pendant la période de Tchernenko, les réformes hongroises ont fait l'objet de nombreuses critiques, cependant que la centralisation très dure de l'agriculture et les énormes travaux d'irrigation initiés par Ceausescu en Roumanie, était applaudis. Quelques mois avant sa mort, Tchernenko lui-même exprimait le désir de faire la même chose en Union Soviétique.

La situation pourrait s'être inversée maintenant, encore que cela n'est nullement prouvé.

Le conflit entre Bucarest et Budapest qui a été souvent discuté dans la presse occidentale sous l'angle des sentiments nationalistes et des violations des Droits de l'Homme, doit être revu en fonction des liens qui le rattache aux deux camps soviétiques, celui des réformateurs et celui des durs. Les deux semblent se servir de la Hongrie et de la Roumanie comme de champs de manœuvre.

Le conflit peut s'accroître dans les prochains mois à mesure que les deux camps se préparent pour le congrès du Parti Communiste Soviétique prévu en février 1986. Il est improbable qu'il éclate avant ce congrès.

Que Gorbachev, avec son «charmant sourire et ses dents en acier» soit ou non un réformateur, reste encore à prouver. Ceausescu, cependant, ne l'est sûrement pas. Même si jamais il était contraint à prendre l'initiative ou à accepter des réformes, l'on pourrait être sûr qu'il ne le ferait que dans le but de prouver qu'elle ne marhe pas. Ce ne sont pas les aides occidentales qui le feront changer de position, aussi longtemps qu'il bénéficie, comme un prédécesseur, de l'appui des durs du Kremlin.

Ceux, parmi les Occidentaux, qui tendaient à soutenir les réformes en Union Soviétique devraient réfléchir à deux fois avant de continuer leur soutien à Ceausescu.

Les Roumains n'ont pas besoin d'une longue réflexion. Aucune des aides occidentales, accordées à Ceausescu, n'a servi ni à la Roumanie, ni aux Roumains. Elles n'ont joué que pour la tendance des Soviétiques durs, qu'il s'agisse d'aides économiques, militaires ou en politique étrangère.

Lettre d'Horia Georgescu, Londres SW20

Est-ce qu'un exilé roumain sera la seule personne pour protester contre la visite officielle en Grande Bretagne de Janos Kadar de Hongrie ?

Il est devenu, en 1956, l'instrument honni de l'impérialisme soviétique, aidant l'Armée rouge à écraser la révolution la plus spontanée, authentique et populaire de l'histoire moderne. En accord avec Tito et Gheorgiu-Dej, il a liquidé la direction révolutionnaire de Imre Nagy.

A l'époque, les Roumains, libres ou emprisonnés, ont oublié leur querelle centenaire avec les Hongrois et ont soutenu leur révolte à laquelle ils étaient prêts à se joindre, si son sort n'avait pas été scellé par l'intervention soviétique - alors qu'Eden de Grande Bretagne et Mollet en France attaquaient l'Egypte.

Il semble maintenant que les Hongrois aient renoncé à leurs idéaux pour «le communisme du Goulag» cependant que Kadar a remplacé Ceausescu dans la mythologie occidentale comme le dirigeant courageux s'opposant aux Russes, devenant le «père» de son peuple et «libéralisant» sont pays, etc. En fait, il est en train de ramasser les crédits occidentaux avec l'approbation de Moscou comme pions de première ligne du Kremlin en politique étrangère et il essaie de détourner les frustrations des intellectuels vers les rêves revanchistes et chauvinistes de reconquête de la Roumanie, Tchécoslovaquie et Yougoslavie.

Lettre adressée par Les Roumains Libres

Le 31 Octobre 1985 au

Président Ronald Reagan

Monsieur Le Président,

En vue de votre prochaine rencontre avec le Secrétaire Général du Parti Communiste de l'Union Soviétique à Genève, les soussignés Les Roumains Libres ont l'honneur de vous rappeler le sort des provinces de Bessarabie et de la Bucovine du Nord.

Notre droit historique remonte aux plus anciennes données historiques existantes dans cette partie de l'Europe, cependant que l'empire russe n'a occupé la Bessarabie qu'en 1812. Les deux provinces ont été reconnues comme appartenant à la Roumanie par le Traité de paix de Versailles à la fin de la 1ère guerre mondiale.

A la suite du Pacte entre Hitler et Staline en 1939, elles ont été occupées par l'URSS en juin 1940 et annexées ultérieurement à la fin de la 2ème guerre mondiale, en violation du droit des nations à l'autodétermination.

Nonobstant les déportations massives vers la Sibérie et le Khazakhstan, ces provinces continuent à avoir une majorité de population roumaine, appelée également Moldaves, d'après le nom de cette ancienne province roumaine.

M. Le Président, il y a 10 ans, les Etats Unis, le Canada et 33 états européens ont signé l'Acte Final d'Helsinki qui proclamait, parmi les principes de sécurité en Europe, le droit des nations à l'autodétermination (1/VII). Nous considérons qu'il ne peut y avoir de paix durable en Europe aussi longtemps que ce droit n'est pas mis en application conformément au paragraphe 1/1 de l'Acte Final, qui se réfère à la modification pacifique des frontières nationales en Europe.

Veuillez croire, Monsieur Le Président, à l'expression de notre haute considération.

Georges Barbul Constantin Ghika
Mihnea Berindei Mihai Korné
Radu Campeanu Marcel Schapira
Adrian Chintescu Vlad Stolojan
Neagu Djuvara Dinu Zamfirescu
Grigore Filitti

(Suite de la Page 1)

légal commune ne peut être envisagée dans les relations entre les différents pays européens.

La diplomatie italienne a une longue expérience économique et politique en Europe du Centre et de l'Est (URSS). Les entreprises italiennes ont été parmi les premières à établir des liens étroits avec les économies étatisées de l'Union Soviétique et d'Europe Centrale. Au stade actuel de faillite où elle se trouve, la RSR n'a pas grand chose à offrir mais cela peut être une occasion pour la diplomatie italienne de faire pression en vue d'un changement d'attitude de la part de ce régime qui est le plus impitoyable de toute l'Europe.

Une telle approche générale est utile pour éviter des tactiques d'harassement que tous les états communistes qu'il soulève l'un après l'autre. S'il devait leur être permis de continuer cette tactique, non seulement que la situation des Droits de l'Homme de s'améliorera guère mais elle pourrait même se détériorer.

Les dirigeants de Bucarest ont libéré récemment le Père Calciu et Dorin Tudoran, après des années d'interventions. Maintenant, c'est Radu Filipescu qui se trouve en prison et Julia Jercan à laquelle on ne permet pas de quitter le pays. Même s'ils étaient libérés à leur tour, il resterait 22 millions d'otage en RSR. Aussi longtemps que n'importe qui peut être arrêté et que les protestations peuvent être rejetées en invoquant la non-intervention dans les affaires intérieures, le chantage continuera et peut même s'accroître. C'est pourquoi, il faut chercher de nouveaux moyens et il faut les appliquer à commencer par la RSR.

APRES LE SOMMET, AVANT LE CONGRES

Pendant que le Président Reagan s'arrêtait à Bruxelles pour informer ses alliés de l'OTAN des discussions de Genève, le Secrétaire Général Gorbachev en faisait autant avec les dirigeants communistes de l'Europe Centrale à Prague. Dans un communiqué commun, le Pacte de Varsovie reconnaissait que la position des Etats Unis dans le domaine de la défense stratégique restait inchangée, mais formulait l'espoir d'une nouvelle détente.

Quelques jours plus tard, chez lui, le dirigeant soviétique prenait une position plus ferme, affirmant devant les 1500 députés du Soviet Suprême, que l'Union Soviétique ne permettra pas aux Etats Unis d'avoir le monopole de la défense spatiale.

Evidemment, c'est bien cela qui constitue le point essentiel. Les Soviétiques sont-ils oui ou non en mesure de mettre les Américains au défi dans ce domaine. Si nous considérons la manière dont les Américains ont perdu la suprématie qu'ils avaient dans le domaine des armes nucléaires en 1945, seulement quelques années plus tard, il n'y a aucune raison de croire qu'actuellement ils seront en mesure de conserver la supériorité dans le domaine spatial, pour une période beaucoup plus longue. De ce fait, la question se pose de savoir si cette période relativement courte de supériorité dont auront bénéficié les Etats Unis, pourra être mise à profit pour faire avancer la liberté et la démocratie dans le monde. Tout dépend de la manière dont l'on agit.

Si la stratégie occidentale reste basée sur l'idée d'arrêter le communisme dans le Tiers Monde, dans ce cas la supériorité américaine agira au mieux de la même manière dont elle a agi il y a 40 ans, lorsque l'arrêt de l'expansion communiste constituait le but du monde libre. La stratégie de l'époque n'avait agi que le temps nécessaire aux Soviétiques pour digérer les conquêtes qu'ils avaient conquises récemment. Lorsque ces conquêtes ont été digérées, ce sont les Soviétiques qui ont pris l'initiative de la détente et qui s'en sont servis pour élargir leur influence et leur contrôle directe vers des zones d'Afrique, d'Asie et d'Amérique du Sud.

Si l'Occident a tiré la leçon de cet échec, il devrait utiliser sa supériorité actuelle pour s'engager à destabiliser les régimes communistes dans toute l'Europe du Centre et de l'Est, y compris en Union Soviétique même.

Comment cela peut-il être fait ?

Nous écartons l'action militaire à laquelle les démocraties du monde libre n'auront jamais recours à moins d'y être forcé par une attaque de la part du Pacte de Varsovie dans des centres vitaux. D'ailleurs l'action militaire n'est pas la bonne réponse pour remplacer un régime communiste totalitaire oppressif, inefficace et sclérosé par une démocratie libre et pluraliste.

L'action occidentale doit être en premier lieu politique et économique. L'action politique peut se développer en partant de points qui ont déjà été formulés par un nombre de dirigeants occidentaux qui ont exprimé clairement, à l'intention des nations de l'Europe du Centre et de l'Est (URSS) le fait que le monde libre souhaite qu'elles puissent le rejoindre dans une Europe librement unie. Ces idées ont déjà été exprimées par le Saint Père, par le Président français et par celui des Etats Unis ainsi que par le Parlement Européen.

Un pas de plus devrait être franchi à

l'égard de l'opinion publique de l'Europe du Centre et de l'Est (URSS) qui doit devenir consciente qu'elle ne peut rejoindre une Europe librement unie que si elle rejette les régimes totalitaires existants ce qui en outre ouvrirait d'énormes perspectives de progrès commun pour tous les Européens. Ce progrès pourra être réalisé dès que les moyens économiques occidentaux et les énergies humaines, actuellement prostrées, des Européens du Centre et de l'Est (URSS), parviendront à s'unir afin de relever le niveau de vie de cette part de l'Europe pour l'amener au même niveau que celui de l'Occident.

Un tel message qui n'a jamais été formulé jusqu'à maintenant, doit être exprimé clairement et répété constamment de manière à atteindre chaque citoyen des pays dominés par le communisme. Chacun d'entre eux est conscient que le système a échoué, tous cherchent et attendent un changement, et un tel message est essentiel pour leur éviter d'être borné une fois de plus.

C'est exactement ce que les dirigeants du Kremlin essayent de faire maintenant en ouvrant l'initiative sur d'énormes réformes internes, qui semblent être le principal sujet du prochain congrès du parti communiste de l'Union Soviétique, prévu pour février 1986. Il est d'ailleurs possible que les tendances réformistes est le dessus mais si cela était le cas, cela ne veut pas dire qu'ultérieurement, un retour au système centralisé, planifié et oppressif du contrôle étatique deviendrait impossible.

Le régime soviétique fait preuve d'une vieille technique à l'égard des réformes. Qu'elles aient duré pendant 5 ans comme du temps de la NEP ou pendant une période de 10 ans sous Khrouchtchev, les réformes ont toujours fini soit dans le stalinisme après 1930, soit dans le néo-stalinisme après 1964 et n'ont jamais pu s'épanouir. A cette vieille technique soviétique qui consiste à épuiser les réformes en les vidant de leur contenu, l'on peut ajouter une technique encore plus ancienne de se débarrasser des réformateurs. Le Tsar réformateur Alexandre III, ainsi que le premier ministre russe Stolypine, ont été assassinés tous les deux lorsque les cercles réactionnaires, avec une mentalité étroite et sclérosée, ont eu peur que les réformes puissent devenir irréversibles.

Il n'y a pas de dirigeants communistes qui seraient immunisés contre un semblable traitement.

Alors que l'opposition aux réformes de la part de la bureaucratie communiste reste très forte, les demandes et exigences de l'opinion publique sont en train de croître.

Dans l'ensemble de l'Europe du Centre et de l'Est (URSS), il existe déjà une très forte pression populaire demandant des changements fondamentaux. Cette pression s'est accumulée pendant les années où les citoyens soviétiques attendaient que leurs vieux dirigeants soient remplacés par une génération plus jeune. Cela est fait maintenant et l'opinion publique ne fera plus guère preuve de la même patience.

Nonobstant l'espoir exprimé en Occident, il y a des signes selon lesquels le prochain Congrès du Parti Communiste soviétique essaiera plutôt de gagner du temps que de répondre à l'attente de la population. Si c'était le cas, le Congrès risque d'ouvrir la voie à une crise du système lui-même.

CHANTAGE ET NON-INTERVENTION

Il y a deux ans à la fin de 1983, Ceausescu attendait avec impatience la visite en Roumanie (RSR) du Président du Conseil italien. A l'époque, il organisait chaque jour d'énormes démonstrations dans toutes les villes de Roumanie contre le déploiement des armes nucléaires en Europe, essayant de provoquer des réactions similaires en Europe Occidentale, avant l'arrivée de nouveaux missiles américains.

Une des principales cibles, c'était l'Italie. Après avoir discuté le problème avec Berlinguer, le dirigeant communiste italien décédé depuis, Ceausescu déclarait dans une interview au Corriere della Sera publiée en décembre 1983, que l'Italie et la RSR devraient faire un appel commun pour éviter le déploiement de ces nouveaux missiles.

Cette proposition ne s'est jamais matérialisée car M. Bettino Craxi, qui était déjà à l'époque Président du Conseil italien, a ajourné sa visite. En outre, les missiles ont été déployés, cependant que l'image dans le monde de M. Ceausescu s'est détériorée.

En vue de la future visite de M. Craxi à Bucarest le comportement de la RSR sur le plan des Droits de l'Homme a été soulevé au Parlement Européen par un spécialiste des problèmes roumains, le député Achille Tramarin. Le 4 novembre, il a demandé au premier ministre comment le gouvernement comptait réagir aux violations répétées des accords d'Helsinki par les autorités de la RSR.

M. Tramarin avait déjà soulevé le même sujet à plusieurs occasions donnant de nombreux exemples dont notamment l'arrestation en mai 1983 du jeune ingénieur Radu Filipescu, condamné à 10 années de détention sévère pour avoir distribué des tracts critiquant le régime. Dans sa réponse, M. Bruno Corti, le sous-secrétaire aux Affaires Etrangères, a déclaré que le gouvernement italien avait conscience de ces cas, qu'il avait déjà agi et qu'il comptait continuer à le faire, nonobstant le refus de la RSR qui consistait ces demandes comme des interventions étrangères dans sa politique interne.

Ce problème d'interventions étrangères a été constamment mis en relief par tous les gouvernements totalitaires chaque fois que le problème des violations des Droits de l'Homme a été soulevé. A notre avis, maintenant que le Parlement Européen a recommandé des relations bilatérales entre les membres de la CEE et chacun des états de l'Europe du Centre et de l'Est, les gouvernements occidentaux devraient prendre une position plus ferme dans ce domaine.

A nos yeux, les Droits de l'Homme, sont un élément fondamental à tout état de droit, et ne peuvent donc être restreints par le principe de la non-intervention dans les affaires intérieures d'un état souverain. Si le principe de la non-intervention était accepté comme pouvant s'imposer à ce principe fondamental des Droits de l'Homme, aucune évolution vers une base